

Unge træer har også brug for vinduer

I mange år er unge træer blevet beskåret fra året efter plantning for at opnå en bestemt træform, som giver mest muligt lys ind i træet. Det handler om den såkaldte vinduesbeskæring

Et vindue i et frugttræ er et åbent område i træet. Området, der går fra bundgrenene og cirka 60-70 cm op i træet, holdes fri for grene og frugtsporer på mere end 15-20 cm's længde. Formålet med vinduer i frugttræer er, at der skal kunne komme lys ind til alle frugter. Det er fristende at unnlade vinduesbeskæring de første år efter plantning, for et træ med mere volumen kan bære flere æbler og dermed tidligere give et højt udbytte. Men hvordan påvirker det frugterne i bunden af træet, at der ikke bliver lavet vindue tidligt i træets levetid?

Med og uden vindue

I forbindelse med et projekt om beskæringsmetoder i træfrugt blev én parcel - med rød æbleklon af Elstar - beskåret efter, at vinduet allerede skulle etableres tidligt i træets levetid. En anden parcel blev beskåret uden at lave vindue, her blev kun fjernet et par grene i området til fornyelse af væksten. Træerne er plantet i foråret 2015 og

havde således haft en høstsæson, før beskæringen fandt sted. Træerne havde nået fuld højde og volumen. Ud over forskel på, hvor mange grene der er taget væk i vinduet, er der ingen forskel mellem de to parceller, hverken i beskæring eller anden behandling af træerne.

Forskel i dækfarve

Umiddelbart før høst blev æblerne talt op. Æblerne fra bunden af træerne i de to parceller blev sammenlignet med hensyn til rød dækfarve. Der var ikke forskel i antal æbler pr. træ i de to parceller. I begge parceller var der tilstrækkelig med frugt til en pæn høst på cirka 45-50 tons pr. ha. Æblerne på hele træet oppefra og ned til bundgrenene så lige pæne og ensartede ud i begge parceller. Frugterne i bunden af træerne blev plukket af og sammenlignet i farve. Der var tydelig forskel. Egentlig var forventningen, at der ikke skulle være den helt store forskel, idet træerne er en velfar-

Der er tydelig forskel i dækfarven på æbler fra træer uden vindue i forhold til træer med vindue. Her i en meget rød klon af Elstar.

vet klon af Elstar. Alligevel var det tydeligt, at vinduerne havde en god effekt på frugtfarven, og at der ikke kom lys nok ned til bunden af træerne, hvor der ikke var klippet vinduer i foråret. På træer med vindue var der 110 frugter, som alle var så røde, som de kunne blive. På træer uden vinduer var der ud af de 110 frugter pr. træ mellem 14 og 20 frugter, som ikke havde tilstrækkelig rød dækfarve. Det svarer til to-tre kg frugt pr. træ eller 13-18 procent af frugterne.

Bedre økonomi i vinduer

Regner man på, hvad manglende vinduesbeskæring i unge træer betyder pr. ha, bliver resultatet på 5,7-8,5 tons frugt uden tilstrækkelig frugtfarve. Der er mange måder at regne på dette resultat. Man kan bruge frugterne til industri, men her dækker prisen på mostæblerne næppe plukkelønnen. Man kan også betragte det som et tab. I så fald skal man i første høstår have haft et udbytte, der var betydeligt større end 5,7-8,5 tons pr. ha ekstra på de træer, som ikke fik den tidlige vinduesbeskæring i forhold til dem, der blev vinduesbeskåret tidligt.

Men uanset hvordan man regner på det, viser projektet, at det koster på farven, når frugterne ikke får lys, og at selv unge træer kan blive for tætte og have behov for at få fjernet grene for, at æblerne i bunden får lys nok.

Anderledes kan det forholde sig i træer, som endnu ikke har nået deres fulde volumen, eller som kommer med færre grene fra planteskolen. Uanset hvad, så bør træet formes efter, at der kommer mest muligt lys ind til alle frugter, så der i videst muligt omfang produceres frugt, som har farve nok til at kunne sælges til konsum.

Træerne følges også i 2018. ■

Projektet er støttet af Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribrug og fra Miljø- og Fødevarerministeriets Erhvervsudviklingsordning 2016.